

חוקן ע"י סוכל עיין הדף

ת.ד. 43087, הר נוף, ירושלים • מיקוד 91430

טל/פקס 6515004 (אחה"צ) daf@dafyomi.co.il

מנחות דף סח.

האם היה מותר להכין קמח קלי מן החדש כדי למוכרו בשוקי ירושלים אחרי הקרבת העומר?

להכינו בלא שינוי	להכינו בשינוי	לר' מאיר ¹
אסור	אסור	
לרבה: אסור ³ לאביי: מותר	מותר ²	לר' יהודה

איזה בית השלחים הותרה בקצירה קודם העומר? [תוד"ה קוצרים].

בית השלחים שבעמקים	בית השלחים סתמא	לרש"י [לביאור התוס'] ⁴
הותרה	הותרה	
הותרה	לא הותרה	לאית דגרסי שבתוס' ⁵
הותרה	מדאורייתא שרי ומדרבנן אסור	לנראה לפרש שבתוס' ⁶

בזמן שבית המקדש היה קיים, מאמתי מותר לאכול מן החדש?

אליבא דר' יהודה	אליבא דתנא קמא	לרב ושמואל
משקרב העומר ⁸	משקרב העומר ⁷	
משקרב העומר ⁹	משהאיר המזרח - ולמצוה משקרב העומר	לר' יוחנן וריש לקיש

¹ ר"מ גוזר שמא יבוא לאכול ממנו בהכנתו קודם העומר, ואף שמצינו בפסחים (יא.) שרבנן פליגי עליה דר' יהודה ולא גוזרים שמא יבוא לאכול מחמץ בשעת בדיקתו בפסח [ור"מ הוא בכלל רבנן]. תירץ רבא, דשאני חמץ שכיין שמחזר עליו לשורפו - ודאי שלא יבוא לאכול ממנו.

² והא דשרי אפ"י לעשות קמח קלי, ואילו בשדה בית השלחים התירו רק לקצור [ואפ"י לעשותו גדיש אסור], פ"י בתוד"ה אבל, דמשום עולי רגלים התירו.

³ הנה הוקשה לגמ' דר' יהודה אדר' יהודה, דבמשנתנו הוא לא גזר דלמא אתי למיכל מינה, וס"ל ששוקי ירושלים היו מלאים בקמח קלי ברצון חכמים, ואילו גבי חמץ גזר שלא לבודקו בפסח דלמא אתי למיכל מיניה. ותירץ רבה, דשאני הכא שהיו עושים את כל העבודות בשינוי ולכן היה זכור. ומבואר, שאם לא היה עושה בשינוי - אסור. אולם אביי ס"ל דשאני חמץ דלא בדלי מיניה כל השנה ולכן גזר בו ר' יהודה, משא"כ חדש שבדלים ממנו כל השנה - לא גזרינן, ומותר גם בלא שינוי.

⁴ ואפ"י שבית השלחים שבהרים הוא מקום שאם הביא משם עומר בדיעבד כשר, ס"ל לרש"י דכיון שאין מביאים משם לכתחילה, שפיר קרינן ביה מקום שאי אתה מביא ממנו - שמותר לקצור ממנו קודם העומר, [אמנם דוקא אם יש פסידא אם לא יקצור הותר].

⁵ וגרסינן בית השלחים שבעמקים - שם הוא מקום שאם הביא ממנו עומר הוא פסול, ולכן קרינן ביה מקום שאי אתה מביא. ולשיטתם בית השלחים שבהרים שבדיעבד אם הביא כשר, אסור לקוצרה קודם העומר.

⁶ ס"ל דכיון דלא אתשמיט תנא לומר שבית השלחים שבעמקים לא יביא ואם הביא פסול, ש"מ שגם משם אם הביא - בדיעבד כשר. ולכך מדאורייתא כיון שלכתחילה לא מביאים משם לא נאסר לקוצרו קודם העומר, ורבנן רק גזרו [וסמכו אקרא]. אכן, בבית השלחים שבעמקים שיש הפסד גדול אם לא יקצרו אותו - לא גזרו.

⁷ והקרובים שיודעים שקרב כבר - מותרים מיד שקרב, והרחוקים מותרים מחצות היום - לפי שאין ב"ד מתעצלים בו, וודאי שקרב קודם חצות.

⁸ ומה שדרש ר' יהודה מקרא ד"עד עצם היום הזה" - דעד בכלל - וכל יום ט"ז אסור, הוא דוקא לאחר חורבן.

⁹ הנה ר' יהודה דריש מ"עד עצם היום הזה" לומר שכל היום כולו אסור, וס"ל דקרא ד"עד הביאכם" בא לומר שבזמן שבית המקדש קיים אפ"י קודם גמר יום ט"ז מותר והיינו משעת ההקרבה, וא"כ אין שום ייתור לשיטתו

חוקן ע"י סוכל עיין הדף

ת.ד. 43087, הר נוף, ירושלים • מיקוד 91430

טל/פקס 6515004 (אח"צ) daf@dafyomi.co.il

מנחות דף סח. - המשך

אחר החורבן מאמתי מותר לאכול מן החדש לתנאים דלהלן?

לר' יהודה	לר' יוחנן בן זכאי	לתנא קמא	לרב ושמואל
כל היום אסור	מדאורייתא: משהאיר המזרח מדרבנן: כל היום אסור	משהאיר המזרח	
כל היום אסור	כל היום אסור ¹⁰	משהאיר המזרח	לר' יוחנן ור"ל

מנחות דף סח:

מאמתי מותר לאכול חדש בחוץ לארץ?

ומה היא סברתם?	מאמתי מותר?	לרב פפא ורב הונא ברד"י
חדש בחו"ל מדרבנן, ולספיקא דיומא לא חיישינן ¹¹	בליל י"ז	
חדש בחו"ל מדאורייתא, וריב"ז תקן מדרבנן ¹²	בבוקר י"ז	לרבנן דבי רב אשי
חדש בחו"ל מדאורייתא, וכר' יהודה, וחיישינן לספיקא דיומא ¹³	בליל י"ח	לאביו של רבינא

מנחות בכורים שהקריבם קודם הזמנים דלהלן, מה דינם?

מנחות ובכורי דגן	הקריבם קודם לעומר	הקריבם קודם לשתי הלחם
	פסולים	אם הביא כשר
נסכי בכורים	אם הביא כשר ¹⁴	אם הביא כשר

לומר שמותר כבר משהאיר המזרח. וזה דלא ר' יוחנן ור"ל שדרשו מקרא ד"עצם היום", שגם בזמן בית המקדש משהאיר היום מותר, ואדרבא קרא "דעד הביאכם" בא להחמיר - שלמצוה צריך לחכות עד שיבוא העומר. [וזהו היא הבנת קושיית התוס' בעמ' ב' בסוף ד"ה בשיטת, שהקשו מנין לר"י ור"ל שת"ק חולק על ר' יהודה ללמוד מפסוק ד"עצם היום" שקאי גם על זמן שבית המקדש קיים לומר שהאיר המזרח מתיר, הא יתכן שגם הוא מודה לר' יהודה שהפסוק הזה מיירי אחר החורבן דוקא, ורק נחלק שעד אינו בכלל, ולכן לאחר חורבן מותר כבר משהאיר המזרח].

¹⁰ וביארה הגמ' לשיטתם ש"ל כרב נחמן בר יצחק שאמר שריב"ז בשיטת ר' יהודה אמרה, הסובר שכל היום אסור מדאורייתא. דאליבא דת"ק לר' יוחנן ור"ל הסוברים שהאיר המזרח מתיר והעומר רק למצוה, לא יתכן שמשום מצוה בעלמא יתקן ריב"ז לאסור כל היום כולו. אלא ע"כ שריב"ז ס"ל כר' יהודה שאסור מדאורייתא כל היום, ולכך דרש והתקין שכל היום אסור.

¹¹ פ"י, דכיון שחדש בחו"ל רק מדרבנן, לכן ביום ט"ז עצמו לא אכלו משום איסור דרבנן שיש כל היום אחר תקנת ריב"ז, אולם אין לחשוש ולהסתפק בחו"ל ספיקא דיומא שמא יום ט"ז הוא באמת יום ט"ו ויום י"ז הוא יום ט"ז (שבגלל ספק זה עושים יו"ט שני של גליות) לענין עומר, ולכך במוצאי ט"ז ליל י"ז כבר היו אוכלים חדש.

¹² ס"ל דחדש בחו"ל דאורייתא, וא"כ מדאורייתא צריך לחכות עד שיאיר המזרח, וכיון שהוא מדאורייתא חיישינן לספיקא דיומא ואסור גם ביום י"ז עד שיאיר היום. אולם לתקנת ריב"ז (לאסור כל היום) שהיא רק דרבנן [ודלא כרב נחמן בר יצחק], לא חששו לזה לספק יומא, ולכן אין לאסור לכל יום י"ז ומותר מהבוקר.

¹³ והיינו שכל היום אסור מדאורייתא גם בחו"ל, ולכך יש לחשוש בזה משום ספיקא דיומא, וא"כ כל יום י"ז אסור מספק שמא הוא ט"ז, ואין להתיר עד ליל י"ח.

¹⁴ הכי קאמר רב נחמן ב"י, דכיון שטעם ההיתר גבי מי שהביא קודם הקרבת שתי הלחם ומנחות ובכורי דגן מהחדש, הוא משום שהותרו מכללן אצל הדיוט, א"כ כ"ש בנסכי בכורים שלא נאסרו בכלל אצל הדיוט (דאין צריך היתר עומר לפירות האילן רק לדגן) - שבדיעבד יהיו כשרים במקדש אפי' קודם הקרבת העומר.